

Как Държавна сигурност започва да слуша радио „Горянин“

Написано от Христо Христов
Вторник, 30 Август 2016 18:58

Много преди радио Би Би Си, „Свободна Европа“ или Дойче веле“ Държавна сигурност е започнала да подслушва една друга радиостанция, която до края на съществуването си остава неразкрита от репресивния апарат на БКП в България.

Става въпрос за радиостанцията „Горянин“, известна като гласът на българската съпротива.

Сайтът **desebg.com** публикува онлайн първите документи на Държавна сигурност, свързани с „Горянин“, които разкриват началото на прослушването на нейните предавания от ДС.

Нареждането за следенето на радиопредаванията на „Горянин“ идва през 1954 г. от зам.-министъра на вътрешните работи ген. Георги Кумбелиев и е адресирано до началника на Второ управление на ДС (контраразузнаването) ген. Димитър Мурджев (1951-1956).

Веднага след това е изготвено строго секретно предложение относно: Прослушване емисиите на радио „Горянин“. От него става ясно, че комунистическият режим е правил безуспешен опит да заглуши предаванията на „Горяни“.

До 1953 г. специални стенографи в МВР са записвали всички предавания на радиостанцията. След това прослушването е поето от БТА, но при заглушаването телеграфната агенция не може да се справи с работата и отново се е наложило прослушването да се извършва от технически отдел в МВР-ДС.

Как Държавна сигурност започва да слуша радио „Горянин”

Написано от Христо Христов
Вторник, 30 Август 2016 18:58

Радиостанцията „Горянин” започва да излъчва предавания от април 1951 г. Мисията на радиото е борба за свободна България, в защита на българщината и срещу съветизацията на страната. Радио „Горянин” информира за политическите събития по света, за насилията на властите, за действията на горянските чети, предава шифровани инструкции към горяните и предупреждава за конкретни внедрени агенти на Държавна сигурност.

Емисиите са от 6,30 до 12 часа и от 17,30 до 22,30 часа, започват с марша „Един завет” и завършват с химна „Шуми Марица”.

Радиото излъчва от околностите на Атина, Гърция, с два предавателя на различни честоти. Заглушавано е от военни радиопредаватели, а по локализирането му – дълго време неуспешно – работят МВР, разузнаването и техническите отдели на Държавна сигурност. Емисиите на радиостанцията спират през октомври 1962 г.

Документите са включени в разширения електронен вариант на сборника [„Държавна сигурност и „вражеските” радиостанции”](#) на Комисията по досиетата, 2014 г.

Как Държавна сигурност започва да слуша радио „Горнин“

Написано от Христо Христов
Вторник, 30 Август 2016 18:58

КРЮЛБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
817
от ЗДРДОБГДСРБНА

Строго поверително.

До др. Мурджев
к-х IV упр.ДС

До др. Точев
Сем.н-к I упр.ДС

До др. А.А. В-В КУМБИЛКЕВ:

г-р. др. Мурджев и Точев,

Да се провери и предложи как да се организира записването на всички емисии на радио "Горнин".
Да ми се доложи.

/п/Г. Кумбилков
28.VI.1954 г.

Секретар: *Ктоменел*

г-н. Точев

*Да се провери и предложи как да се организира записването на всички емисии на радио "Горнин".
Да ми се доложи.
16.7.54, *Ктоменел**

Строго поверително

КРЮЛБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
817
от ЗДРДОБГДСРБНА

УТВЪРЖАВАМ,
МИНИСТЪР НА ВЪТЪР. РАБОТИ
/Ген.лейтенант Г. Цанков/

— или 1954 год.
С о ф и я

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОБЩО: Прослушване емисии на радио "ГОРНИН".

Предаванията на радио "ГОРНИН" не могат да бъдат прослушвани от Б.Т.А., поради предаванията заглушавани. Последните се извършват така, че пречат предаванията на радио "ГОРНИН" да бъдат слушани в централните райони на София и на другите градове на страната. За сега не е възможно пълното заглушаване на предаванията на тази станция за цялата страна. С оглед на това, прослушването може да се извърши в район, в който предаването не е заглушено. В подобни райони се намират някои от обектите на отдел IV-ДС.

До 1953 год. отдел IV-ДС е разполагал със специална група от стенографи, които са записвали всички предавания на радио "ГОРНИН". След като служителите на Б.Т.А. започнали да прослушват и записват предаванията на "ГОРНИН", въпросната група към отдел IV-ДС е била разформирана. Настоящем служителите на Б.Т.А. успяват да записват само отделни думи от тия предавания, поради това, че съоръженията на Б.Т.А. подпадат под обсега на заглушаванията.

Предлагам горното,

ПРЕДЛАГАМЕ:

1.- Отдел IV-ДС да осигури помещение и необходимите апарати, за прослушване предаванията на радио "ГОРНИН".

2.- *4*

2.- Двема стенографи от отдел VI-ДС да бъдат командировани към отдел IV-ДС. Същите, на сменя, да прослушват и записват предаванията на радио "ГОРНИН".

5 или 1954 година
С о ф и я

ПРЕДЛАГАТ:

НАЧАЛНИК УПРАВЛЕНИЕ I-ДС /Полковник Г.Точев/ *Точев*
НАЧАЛНИК УПРАВЛЕНИЕ II-ДС /Полковник Д.КУРДЖЕВ/

СЪГЛАСНИ:

ЗАМ.МИНИСТЪР ВЪР: /Ген.майор Г.КУМБИЛКЕВ/
ЗАМ.МИНИСТЪР ВЪР: /Ген.майор А.КОЛЧЕВ/